

Рецензія

на дисертацію Коннова Станіслава Ростиславовича

«Програмування тренувального процесу високо-кваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу»

подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт (01 Освіта/Педагогіка)

Актуальність теми. Сучасна система підготовки спортсменів – це багаторічний цілеспрямований педагогічний процес, що об'єднує загальну та спеціальну фізичну підготовку, технічну, тактичну, психологічну, теоретичну підготовку, практику змагань, медичний контроль та застосування засобів відновлення працездатності.

Багаторічний характер та етапність системи підготовки спортсменів мають на увазі не тільки наступність підготовки на різних етапах, а й закономірне перенесення акцентів з одного розділу підготовки на інші відповідно до особливостей кожного періоду тренувального процесу.

Сучасні тенденції розвитку командних ігрових видів спорту, у т.ч. олімпійського виду спорту – хокею на траві вимагають застосування нових методичних підходів щодо побудови тренувального процесу в межах тренувального макроциклу. Отже, виникає проблема раціональної підготовки спортсменів безпосередньо у змагальному періоді, в якому досягається основна мета тренувального процесу – це змагальний результат.

Одним з напрямків вирішення цієї проблеми може бути застосування програмування тренувального процесу спортсменів, яке достатньо широко використовується в різних видах спорту, в тому числі і зі спортсменами високої кваліфікації (С. Кабанов, 1996; О. Андреєва, 2000; Г. Лисенчук, 2001; V. Kostiukevich, V. Stasiuk, 2017; В. Стасюк, 2018; В. Турлюк, 2020).

На сучасному етапі програмування розглядається новою більш прогресивною формою в плануванні та проведенні тренувального процесу, що привертає дедалі більше уваги з боку науковців.

Виходячи з вищевикладеного, обрана тема дисертаційного дослідження розглядається як актуальна відносно теорії та практики хокею на траві.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Коннова Станіслава Ростиславовича спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження було виконано за науковими темами «Теоретико-методичні основи програмування і моделювання підготовки спортсменів різної кваліфікації» на 2016-2020 рр. (номер державної реєстрації 0116U005299) та «Організаційно-методичні засади програмування тренувального процесу кваліфікованих та висококваліфікованих спортсменів» на 2021-2025 рр. кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Роль автора як співвиконавця теми полягає у розробленні та науково-методичному обґрунтуванні програмування тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу, аналізі та узагальненні теоретичних й емпіричних даних.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та їх достовірність. Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних методів дослідження. Отримані результати дослідження базуються на достатньому отриманому матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечена значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими

даними, використанням у роботі сучасних методів з дослідження та застосуванням адекватних методів статистичного опрацювання матеріалів.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше:

- реалізована концепція підготовки спортсменів високої кваліфікації в хокеї на траві у змагальному періоді на основі методів програмування;
- розроблені програми структурних утворень тренувального процесу хокеїстів для їх використання у змагальному періоді макроциклу (тренувальні завдання, тренувальні, заняття, мікроцикли, мезоцикли, періоди);
- визначено параметри комплексної підготовленості гравців у змагальному періоді макроциклу;
- розроблено структуру та зміст тренувального процесу гравців на етапі безпосередньої підготовки до головних змагань спортивного сезону;
- визначена структура і зміст змагального періоду висококваліфікованих хокеїстів на траві, у т. ч. структура і зміст етапу безпосередньої підготовки до головних змагань спортивного сезону;
- доповнені та розширені дані щодо обсягів тренувальної роботи висококваліфікованих спортсменів у змагальному періоді макроциклу;
- підтверджені дані щодо динаміки спортивної форми гравців протягом змагального періоду макроциклу.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання в дитячо-юнацьких спортивних школах з хокею на траві; Федерації хокею на траві України при плануванні тренувальної роботи та змагальної діяльності збірних команд; у навчальному процесі закладів вищої освіти фізкультурно-спортивного профілю. Основні положення і результати дослідження впроваджені в практику роботи СДЮШОР та ДЮСШ з хокею на траві; клубних команд з хокею на траві; збірних команд України з хокею на траві; закладів вищої освіти.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій здобувача в опублікованих працях. За темою дисертації опубліковано 14

наукових праць, 7 із яких у фахових наукових виданнях України (з них дві статті одноосібно), дві публікації у виданнях, що проходять індексацію у науко-метричній Scopus, дві публікації у колективній монографії, три публікації у нефаховому науковому виданні України. Опубліковані праці повною мірою висвітлюють матеріали дисертаційної роботи.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Дисертацію викладено українською мовою на 265 сторінках, 208 із яких основний текст, ілюстрована 48 таблицями та 46 рисунками. У роботі використано 210 літературних джерел, з яких 52 – латиницею.

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження і сформульоване наукове завдання; вказується зв'язок дисертаційного дослідження з науковими планами, темами; розкривається науковий апарат дослідження: мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження; визначаються наукова новизна, практична значущість; наводяться дані про особистий внесок здобувача, апробацію та впровадження отриманих результатів, подано інформацію про публікації, структуру та зміст роботи.

У першому розділі «Науково-теоретичні передумови використання методів програмування у процесі підготовки спортсменів високої кваліфікації» автором здійснено ретельний аналіз фахової літератури відповідно до об'єкта дослідження. Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури з проблеми програмування тренувального процесу висококваліфікованих спортсменів в різних видах спорту свідчить, що вона є актуальною та знаходиться в полі зору науковців.

У другому розділі «Методи та організація дослідження» окреслено методологічний апарат дослідження та етапи наукового пошуку здобувача.

У третьому розділі «Особливості підготовки висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу» автором подано

результати досліджень, отриманих на констатувальному етапі педагогічного експерименту, які стали підґрунтям для проведення дослідження на етапі формувального експерименту.

У четвертому розділі «Експериментальне обґрунтування програмування тренувального процесу підготовки висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу» представлені розроблені програми структурних утворень тренувального процесу – тренувальні завдання, тренувальні заняття, мікроцикли, мезоцикли, етапи; здійснена побудова тренувального процесу кваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу на основі структурних утворень; проведено порівняння показників фізичної, функціональної підготовленості та змагальної діяльності висококваліфікованих хокеїстів на траві на етапах констатувального та формувального експериментів.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» узагальнено результати дисертаційного дослідження відповідно до поставлених завдань. Представлено положення наукової новизни та відмінності отриманих результатів від відомих раніше.

Висновки роботи є логічним завершенням проведених автором досліджень, базуються на широкій інформаційній базі, що включає джерела наукового, нормативного і статистичного характеру. Результати розрахунків та висновки, зроблені на основі отриманих результатів, не викликають сумніву та становлять інтерес як для науки, так і для практики. Висновки до кожного розділу і дисертації в цілому відображають суть виконаних досліджень і тісно пов'язані з їх змістом.

Оцінюючи в цілому позитивно роботу Коннова С.Р., слід зауважити, що автору не вдалося уникнути певних недоліків у роботі, які переважно носять дискусійний характер:

1. Формулювання об'єкта дослідження, як система підготовки спортсменів високої кваліфікації в хокеї на траві, на наш погляд, є більш узагальненим та потребує конкретизації в межах етапів багаторічної підготовки.

2. Висновки до першого розділу потребують більш ретельної конкретизації наукової проблеми.

3. В 2 розділі роботи доцільно було б відокремити в окремі підпункти опис методу експертних оцінок змагальної діяльності досліджуваних спортсменів та функціональні методи дослідження.

4. Третій розділ роботи містить велику кількість таблиць та програм, що ускладнює сприйняття роботи. Варто було б представити даний матеріал в додатках.

5. Список використаних літературних джерел доречно доповнити працями сучасних науковців, які займались обраним напрямом досліджень, та посиланнями на інтернет-ресурси. Зокрема потребують оновлення у списку літератури № 6, 36, 43, 52, 53, 105 та ін.

6. У тексті дисертації зустрічаються орфографічні, стилістичні та редакційні помилки.

Однак, названі недоліки не вплинули на обґрунтованість і вірогідність основних положень, винесених здобувачем на захист, не применшують новизну, наукову й практичну значущість отриманих результатів.

Висновок. Дисертаційна робота «Програмування тренувального процесу висококваліфікованих хокеїстів на траві у змагальному періоді макроциклу» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну стосовно обґрунтування та використання методів програмування для ефективної побудови тренувального процесу висококваліфікованих спортсменів у хокеї на траві у річному макроциклі підготовки, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), а її автор, Коннов Станіслав Ростиславович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри теорії і методики спорту
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Ірина Кульчицька

